

Witte Kerk Naarden
Donderdag 17 april 2025
Witte Donderdag
Maaltijd van de Heer

Voorganger: ds. Evert-Jan van Katwijk
Organist: Wybe Kooijmans

BIJ DE DIENSTEN

Deze Stille of Goede Week is al op Palmzondag begonnen. Toen vierden we de feestelijke intocht van Jezus in Jeruzalem. Vrolijk zwaaiden de kinderen met hun Palmpasenstokken, maar die hebben wel de vorm van het kruis. Het is niet alleen zoet en lekker wat er aan en op de Palmpasenstok te vinden is: het broodhaantje verwijst naar de verloochening van Petrus en de mandarijn is zoet en zuur tegelijk, en bitter bovendien van schil.

Vanaf Witte donderdag tot aan Paasmorgen zijn de diensten één lange doorgaande viering waarin alle aspecten van het Paasverhaal aan de orde komen. De diensten worden dus ook niet afgesloten met een Zegen, maar we verlaten telkens in stilte de kerk om de volgende dag terug te komen en verder te gaan.

Vandaag lezen we verder uit het Lucasevangelie waar we op Palmzondag waren gebleven en vieren dan ook de maaltijd die Jezus vierde met zijn leerlingen, met hen mee.

We vieren de instelling van het Avondmaal door ook werkelijk met elkaar te eten. We leggen de verbinding tussen het vriendschapsmaal (Agapè) dat al in de eerste gemeenten in de eerste eeuw werd gevierd en de liturgie van de Maaltijdviering. Want zo ging dat in de eerste gemeenten ook!

Orgelspel: Orgelkoraal "Hij die de blinden weer liet zien" - C.H.H. Parry
Jezus, leven van mijn leven - F. Asma

Op de kofficounter staan de collectemanden en schalen waarop we onze meegebrachte gaven kunnen neerleggen. Daarna zoeken we een plaats aan tafel.

Begroeting door de ouderling van dienst.

De kaarsen worden aangestoken aan de Paaskaars.

🎵 **Agapèlied** - lied 636, strofe 1, 2, 4 en 5 Zangen van Zoeken en Zien
(t. Marijke de Bruijne, m. Eileen Silcocks)

1. Maal-tijd van vreug - de, licht-o-ver - go - ten,
stra-lend staat al - les voor ons klaar,
ze - ge-nend groe - ten wij el - kaar,
cir - kel van men - sen, ta-fel-ge - no - ten.

2 Maaltijd van liefde, hier zijn wij samen,
eten van wat de aarde geeft,
voelen en goedheid die hier leeft,
lichaam en geest, zij komen op adem.

4 Maaltijd van delen, laten we geven,
aandacht en warmte aan elkaar,
tijd en geduld, een stil gebaar,
woorden waarmee je voort kunt in 't leven.

5 Maaltijd van vrede, Gods Geest gaat komen.
Op lichte voeten komt Zij aan,
trekt met ons mee door ons bestaan
van alledag, bezielt onze dromen.

Bemoediging

V: Onze hulp is de Naam van de Heer

A: die hemel en aarde gemaakt heeft.

V: Die trouw blijft tot in eeuwigheid

A: en niet loslaat waarmee zijn hand begon.

Drempelgebed

V: Het brood dat ons voor ogen staat, het brood door handen gemaakt,

A: Gods gedaante, Gods aanwezigheid bij ons.

V: Het brood van oorlog en vrede, dat dagelijks eendere brood,

A: het vreemde brood van de liefde, het stenen brood van de dood.

V: De wijn van het koninkrijk, de wijn van de vreugde

A: spreekt van Gods geheimenis, de hartslag van ons leven.

V: Wij delen ze met elkaar

A: en zo deelt God zich met ons, voorgoed. Amen.

🎵 **De tafel van samen** - lied 385 (t. Hanna Lam, m. Wim Kloppenburg)

1 De ta-fel van samen, de tafel is gedekt.

Wij mogen komen e-ten

en niemand wordt ver-ge-ten.

De ta-fel van samen, de tafel is gedekt.

't Geheim van het leven wordt zo maar verstrekt.

2 Wij delen, wij delen gewoon het dagelijks brood.

Dit brood houdt ons in leven,
door God is het gegeven.

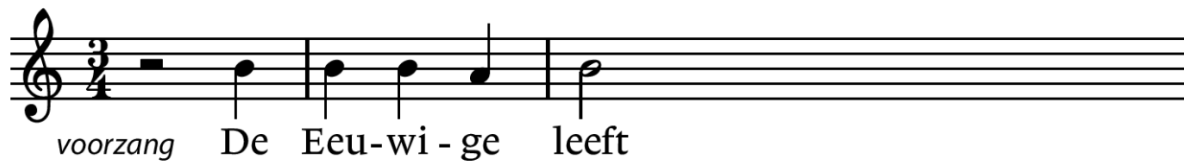
Wij delen, wij delen gewoon het dagelijks brood
en denken aan Jezus, zijn lijden, zijn dood.

3 De tafel van samen, de tafel van het goed,
daar wordt de wijn geschonken
en mondjesmaat gedronken.

De tafel van samen, de tafel van het goed,
daar vinden wij vrede, in overvloed.

Toralezing: Exodus 12 vers 1 t/m 11, 14 t/m 17

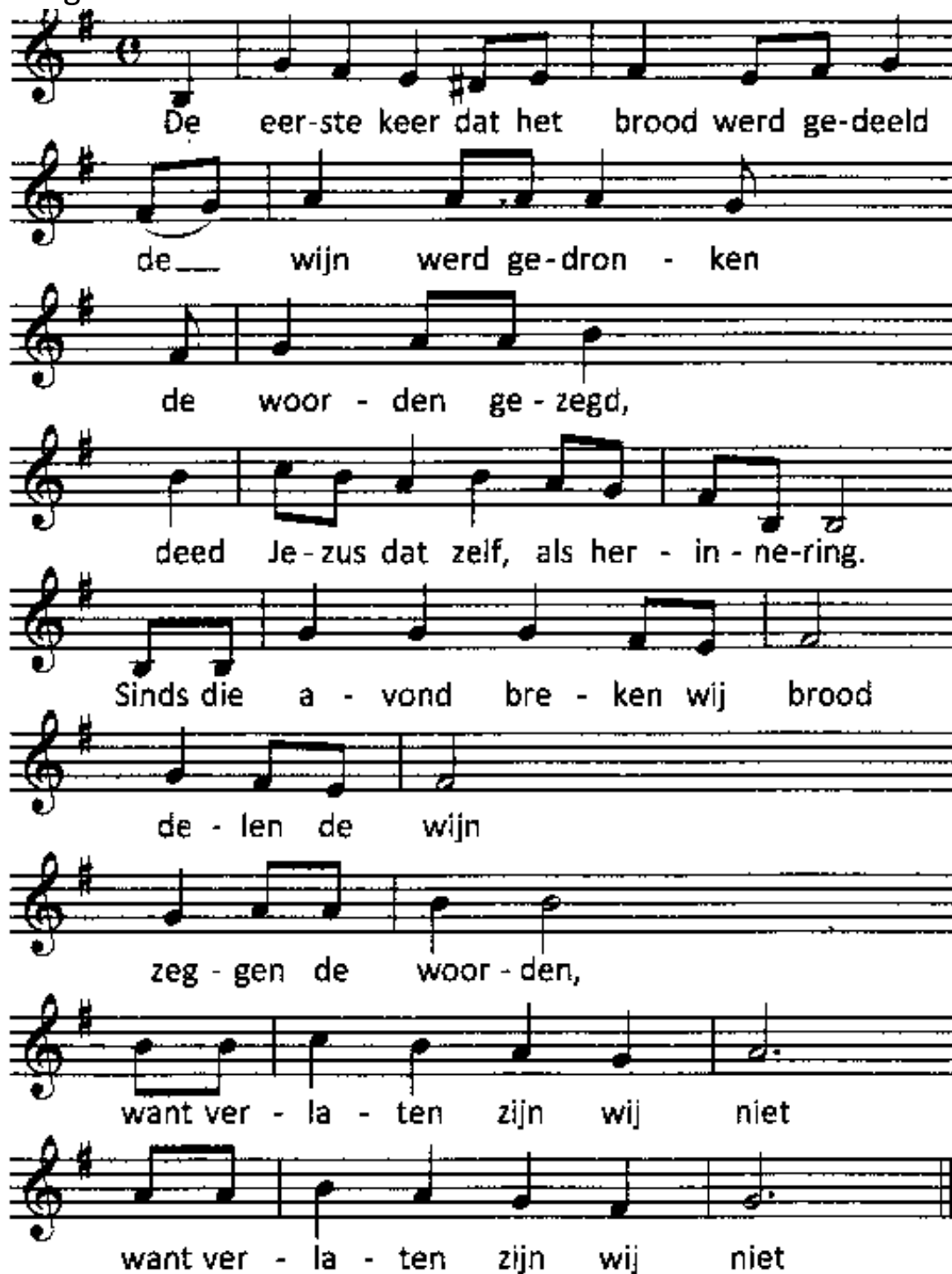
♪ De Eeuwige leeft en waakt over ons (2x) - lied 401

Evangelielezing: Lucas 22, vers 1 t/m 16

♪ De eerste keer dat het brood werd gedeeld (2x) - lied 635

Zangen van zoeken en zien

The image shows a musical score for a song. It consists of ten staves of music, each with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lyrics are written below the notes. The lyrics are: De eer-ste keer dat het brood werd ge-deeld de wijn werd ge-dron - ken de woor - den ge - zegd, deed Je-zus dat zelf, als her - in - ne-ring. Sinds die a - vond bre - ken wij brood de - len de wijn zeg - gen de woor - den, want ver - la - ten zijn wij niet want ver - la - ten zijn wij niet.

Instellingswoorden over het brood (Lucas 22, vers 19)

Het brood gaat rond.

 Brood op tafel, een hand gevuld - lied 633, strofe 1 (2x) en 3
Zangen van Zoeken en Zien (t. Henk Jongerius, m. English Hymnal)

1. Brood op ta - fel, een hand ge - vuld
met wat in het le - ven geen uit - stel duldt:
de hon - ger stil - len ie - de-re dag,
ge-woon wat een mens niet ont-bre - ken mag.

3 Maaltijd houden met Hem die sprak
En zich in zijn leven tot voedsel brak:
Kom samen eten, drink van de wijn
Want zo wil Hij zelf in ons midden zijn.

Instellingswoorden over de wijn (*Lucas 22, vers 17 en 20b*)

Ieder neemt een slokje.

 Beker met wijn, een vredeswens - lied 633, strofe 2 en 3

2 Beker met wijn, een vredeswens,
elkaar begroeten van mens tot mens:
verbonden worden met iedereen
want wie houdt het uit moederziel alleen?

3 Maaltijd houden met Hem die sprak
En zich in zijn leven tot voedsel brak:
Kom samen eten, drink van de wijn
Want zo wil Hij zelf in ons midden zijn.

We vieren met elkaar de Agapemaaltijd.

Tafelmuziek: O Mensch, beweine dein Sünde groß - J.S. Bach
Schmücke dich, o liebe Seele - J.S. Bach

♪ Voor ieder van ons een plaats aan de tafel - lied 388, strofe 1, 3 en 5

1 Voor ie-der van ons een plaats aan de ta - fel,

voor ie-der van ons schoon wa-ter en brood, —

een vei-li - ge plek, een plaats om te schui - len,

een plaats in Gods licht als ta-fel-ge - noot. —

refrein:

Vol vreug - de ziet God — naar men-sen die recht doen:

zij schep - pen ge - luk! —

Vol vreug - de ziet God — naar men-sen die recht doen:

zij schep-pen — recht en ge - luk! —

3 Voor jong en voor oud een plaats aan de tafel,
want iedere stem geeft klank aan het koor.
Een hand zoekt een hand, de jongste de oudste;
ze vinden elkaar en niemand gaat voor.

Refrein

5 Voor ieder van ons een plaats aan de tafel,
van eerbied vervuld, van angsten bevrijd,
een plaats om te zijn, een plaats om te worden
getuige van Hem, een levend bewijs.

Refrein

‘Deze beker, die voor jullie wordt uitgegoten, is het nieuwe verbond dat door mijn bloed gesloten wordt. Maar weet wel dat degene die mij zal uitleveren samen met mij aan deze tafel aanligt. Want de Mensenzoon moet heengaan zoals het voor hem bepaald is, maar wee de mens die hem zal uitleveren.’

Ze vroegen zich onder elkaar af wie van hen zo iets zou kunnen doen. Toen ontstond er onder hen onenigheid over de vraag wie van hen de belangrijkste was.

Jezus zei tegen hen: ‘Vorsten oefenen heerschappij uit over de aan hen onderworpen volken, en wie macht heeft laat zich weldoener noemen. Laat dat bij jullie niet zo zijn! De belangrijkste van jullie moet de minste worden en de leider de dienaar.

Want wie is belangrijker, degene die aanligt om te eten of degene die bedient? Is het niet degene die aanligt? Maar ik ben in jullie midden als iemand die dient. Jullie zijn in al mijn beproevingen steeds bij mij gebleven.

Ik bestem jullie voor het koningschap zoals mijn Vader mij voor het koningschap bestemd heeft: jullie zullen in mijn koninkrijk eten en drinken aan mijn tafel, en zetelen op een troon om recht te spreken over de twaalf stammen van Israël.

Simon, Simon, weet dat Satan jullie voor zich heeft opgeëist om jullie als graan te mogen zeven. Maar ik heb voor je gebeden opdat je geloof niet zou bezwijken. En als jij eenmaal tot inkeer bent gekomen, moet jij je broeders sterken.’

Simon antwoordde: ‘Heer, ik ben zelfs bereid om met u de gevangenis in te gaan en te sterven.’ Maar Jezus zei: ‘Ik zeg je, Petrus, deze nacht zal de haan niet kraaien voordat je driemaal geloochend hebt dat je mij kent.’

Daarna zei hij tegen hen: ‘Toen ik jullie uitzond zonder geldbuidel, reistas en sandalen, kwamen jullie toen iets tekort?’ ‘Niets!’ antwoordden ze.

Hij zei: ‘Maar wie nu een geldbuidel heeft, moet die meenemen, evenals zijn reistas, en wie er geen heeft moet zijn mantel verkopen en zich een zwaard aanschaffen. Want ik zeg jullie: wat geschreven staat, moet in mij tot vervulling komen, namelijk: “Hij werd gerekend tot de wettelozen.” Inderdaad, nu wordt voltrokken wat over mij gezegd is.’

Ze zeiden: ‘Kijk Heer, hier zijn twee zwaarden.’ Maar hij zei tegen hen: ‘Genoeg hierover!’

Hij vertrok en ging volgens zijn gewoonte naar de Olijfberg. De leerlingen volgden hem. Toen hij daar was aangekomen, zei hij tegen hen: ‘Bid dat jullie niet in beproeving komen.’

En hij liep bij hen weg, tot ongeveer een steenworp ver, en knielde daarna neer om te bidden. Hij bad: 'Vader, als u het wilt, neem dan deze beker van mij weg. Maar laat niet wat ik wil, maar wat u wilt gebeuren.'

Uit de hemel verscheen hem een engel om hem kracht te geven. Hij werd overvallen door doodsangst, maar bleef bidden; zijn zweet viel in grote druppels als bloed op de grond.

Toen hij na zijn gebed opstond en terugliep naar de leerlingen, zag hij dat ze van verdriet in slaap waren gevallen, en hij zei tegen hen: 'Waarom slapen jullie? Sta op en bid dat jullie niet in beproeving komen.'

 In stille nacht houdt Hij de wacht - lied 571 (t. Sytze de vries, m. Keulen 1649)

2 Waarom blijft niet het laatste lied
in onze harten hangen?
De lofzang klonk, maar is verstomd.
De dood houdt ons omvangen.

4 In stille nacht heeft Hij volbracht
de doortocht voor ons leven.
De nieuwe morgen van Gods trouw
heeft Hij aan ons gegeven.

3 Een beker vol van vreugdewijn
heeft Hij met ons gedronken.
Een bittere kelk vol eenzaamheid
hebben wij Hem geschonken.

5 Tot aan het einde van de tijd
zal ik zijn wachtwoord horen:
Waak dan en bid! Zo blijft Hij mij,
en ik Hem toebehoren.

Terwijl hij nog sprak, kwam er opeens een horde mensen aan. Voorop liep de man die Judas heette, een van de twaalf; hij ging naar Jezus toe om hem te kussen.

Maar Jezus zei tegen hem: 'Judas, lever je de Mensenzoon uit met een kus?'

Toen degenen die bij hem stonden zagen wat er ging gebeuren, vroegen ze: 'Heer, zullen we er met het zwaard op los slaan?' En een van hen sloeg in op de dienaar van de hogepriester en sloeg hem zijn rechteroor af.

Maar Jezus zei: 'Houd daarmee op. Zo is het genoeg!' Hij raakte het oor aan en genas de man.

Tegen de hogepriesters en tempelwachters en de oudsten van het volk die op hem afgekomen waren, zei hij: 'Als tegen een misdadiger bent u uitgetrokken met zwaarden en knuppels? Dagelijks was ik bij u in de tempel, en toen hebt u geen vinger naar me uitgestoken, maar dit is uw uur, het uur van de macht van de duisternis.'

Ze grepen hem vast en voerden hem weg, en brachten hem naar het huis van de hogepriester. Petrus volgde hen op een afstand.

Ze staken een vuur aan midden op de binnenplaats en gingen eromheen zitten; Petrus voegde zich bij hen. Een dienstmeisje zag hem bij het vuur zitten, keek hem strak aan en zei: 'Die man hoorde er ook bij!' Maar hij ontkende het: 'Ik ken hem niet eens!'

Even later merkte een ander hem op en zei: 'Jij bent ook een van hen!' Maar Petrus zei: 'Welnee man, helemaal niet.'

En ongeveer een uur later zei nog iemand met grote stelligheid: 'Ja zeker, die man was ook in zijn gezelschap, hij komt immers ook uit Galilea.' Maar Petrus zei: 'Ik weet niet waar je het over hebt.' En op datzelfde moment, terwijl hij nog sprak, kraaide er een haan.

De Heer draaide zich om en keek Petrus aan, en toen herinnerde Petrus zich de woorden van de Heer: 'Nog voor er vannacht een haan heeft gekraaid zul je mij driemaal verloochenen.' Hij ging naar buiten en huilde bitter.

De mannen die Jezus gevangenhielden, dreven de spot met hem en geselden hem. Ze blinddoekten hem en zeiden: 'Profeteer nu maar, wie is het die je geslagen heeft?' En ze zeiden nog tal van andere lasterlijke dingen tegen hem.

 O liefde die verborgen zijt- lied 561

(t. Jan Willem Schulte Nordholt, m. Willem Retze Talsma)

1 O lief - de die ver-bor-gen zijt

in die - pe stil-ten eeu-wig-heid,

er-barm u o - ver ons be-staan,

het wordt ver - ra - den en ver-daan.

2 Hoe achtloos in ons midden wordt
het kostbaar mensenbloed gestort
en in het onbarmhartig licht
het kruis des Heren opgericht.

3 De minsten van de mensen zijn
daar uitgestrekt in angst en pijn.
Tot aan het eind der wereld lijdt
Christus in hun verlatenheid.

4 O liefde uit de eeuwigheid
die met ons mens geworden zijt,
wij bidden, laat ons niet alleen
in al het duister om ons heen,

5 opdat ook wij o Heer U niet
verlaten in uw diep verdriet
maar bij U zijn in al de pijn
waarmee de mensen mensen zijn.

We verlaten in stilte de kerk.

Vrijdag 18 april, Goede Vrijdag is er om 19.30 uur dienst in deze Kerk.

Voorganger is ds. Evert-Jan van Katwijk.

Ook in deze viering lezen we verder uit het Lucasevangelie waar we gisteren gebleven waren. We houden stil bij de dood aan het kruis. We leggen als teken van gedenken een witte steen bij de afbeelding van het kruis; zoals het Joodse gebruik een steentje te leggen bij een graf. Als teken dat de grond waarop wij staan, veranderd is door deze mens. Er is een steen verlegd op deze dag, zoals een steen in een rivier het water anders doet stromen (Bram Vermeulen).

Zaterdag, 19 april, Paaswake, om 22.30 uur in de Grote Kerk.

Voorganger is ds. Evert-Jan van Katwijk

m.m.v. De Naarder cantorij o.l.v. Jeannette van 't Veld.

Met het nieuwe Opstandingslicht, de Paaskaars, maken een rondgang door de donkere kerk en verspreidt dat licht zich steeds verder, totdat al onze eigen kaarsjes branden.

Naast het nieuwe licht van de Paaskaars staat het Doopwater, waarin en waarmee we onze Doop kunnen vernieuwen. Waarom in deze paasnacht?

In de eerste eeuwen van het christendom was dit het moment dat de (jongvolwassen) dopelingen door de doop werden opgenomen in de geloofsgemeenschap, na een voorbereidingstijd van 40 dagen.

In deze nacht waarin we gedenken “dat het leven door de dood heen gehaald kan worden”, gedenken we ook het teken daarvan; de Doop.

Zondag 20 april, Paasmorgen, is er om 10.15 uur dienst in de Grote Kerk.

Voorganger is ds. Evert-Jan van Katwijk.

In lijn met het 40 dagen thema “De tuin” lezen we op deze Paasmorgen de traditionele lezing uit Johannes 20 en daarnaast Openbaring 22, vers 1 t/m 5.

Hoewel de bijbel eindigt met een paradijselijke stad, groeit daar wel weer, zoals in het begin, “De boom des levens”. Is de cirkel rond en zijn we weer terug in het paradijs? Of blijft dat een droom?